

STEM

Cysylltiadau eraill â'r Cwricwlwm

Testun Gweithgaredd

Adeiladwyd am oes

Cyfnodau cythryblus

Mathemateg

Sgiliau

1. Datrys problemau mathemategol

Dylid rhoi cyfleoedd i'r disgyblion wneud y canlynol:

- nodi, cael a phrosesu'r wybodaeth sydd ei hangen i wneud y gwaith

Fframwaith Rhifedd

Maes 3: Datblygu ymresymu rhifyddol

Elfennau: Adnabod prosesau a chysylltiadau

Deilliannau dysgu

Bydd y plant yn

- cymhwyso sgiliau mathemateg at amrywiaeth o gyd-destunau
- nodi'r camau priodol a'r wybodaeth sydd ei hangen er mwyn cwblhau'r dasg neu ddod o hyd i ateb

Hanes

Sgiliau

Gwybodaeth a dealltwriaeth hanesyddol

Dylid rhoi cyfleoedd i'r disgyblion wneud y canlynol:

1. nodi gwahaniaethau rhwng ffyrdd o fyw ar adegau gwahanol
3. deall pam bod pobl yn gwneud pethau, yr hyn a achosodd digwyddiadau penodol a chanlyniadau'r digwyddiadau hynny

Ymholiad hanesyddol

Dylid rhoi cyfleoedd i'r disgyblion wneud y canlynol:

1. gofyn ac ateb cwestiynau perthnasol am y gorffennol
3. defnyddio amrywiaeth o ffynonellau, gan gynnwys adeiladau a safleoedd

Amrediad

Dylid rhoi cyfleoedd i'r disgyblion wneud y canlynol:

Astudio

- bywyd beunyddiol pobl yn Oes y Tywysogion

Cynnal

- gwaith ymchwil i hanes a bywyd pobl ar adegau gwahanol ac mewn mannau gwahanol yn y gorffennol

Cymraeg

Llafaredd

Sgiliau

Dylid rhoi cyfleoedd i'r disgyblion:

2. ymateb yn ymestynnol gan:
  - adnabod y prif bwyntiau
  - holi a chynnig sylwadau
  - gwneud nodiadau ar sail eu hymholiadau a'u defnyddio
3. cyfathrebu:
  - yn glir ac yn hyderus
  - mewn modd sy'n addas ar gyfer y gynulleidfa a'r pwrpas
  - gan ddefnyddio ystum a goslef yn briodol

STEM

Cysylltiadau eraill â'r Cwricwlwm

Testun Gweithgaredd

Adeiladwyd am oes

Arolygydd amddiffynfeydd

Mathemateg

Sgiliau

1. Datrys problemau mathemategol

Dylid rhoi cyfleoedd i'r disgyblion wneud y canlynol:

- nodi, cael a phrosesu'r wybodaeth sydd ei hangen i wneud y gwaith
- gwerthfawrogi natur barhaus mesurau, a natur fras mesur; amcangyfrif mesurau, a mesur i'r radd briodol o fanwl gywirdeb mewn ystod o gyd-destunau

Amrediad

Mesuriadau ac arian

Dylid rhoi cyfleoedd i'r disgyblion wneud y canlynol:

1. Deall a defnyddio mesurau
  - dewis unedau safonol priodol o hyd, màs, cyfaint a chapasiti, tymheredd, arwynebedd ac amser
  - dehongli rhifau ar raddfeydd a darllen graddfeydd i radd gynyddol o fanwl gywirdeb
  - canfod perimedrau siapiau syml

Fframwaith Rhifedd

Llinynnau: Datblygu ymresymu rhifyddol a defnyddio sgiliau mesur

Elfennau: Nodi prosesau a chysylltiadau. Hyd, amser, arwynebedd, ongl a safle

Deilliannau dysgu

Bydd y plant yn

- cymhwyso sgiliau mathemateg at amrywiaeth o gyd-destunau
- nodi'r camau priodol a'r wybodaeth sydd ei hangen er mwyn cwblhau'r dasg neu ddod o hyd i ateb
- amcangyfrif a delweddu maint wrth fesur a defnyddio'r unedau cywir
- amseru digwyddiadau mewn munudau ac eiliadau
- defnyddio pedwar/wyth pwynt cwmpawd i ddisgrifio cyfeiriad
- cyfrif, amcangyfrif a chymharu arwynebedd
- mesur perimedrau

TGCh

Sgiliau

Dod o hyd i wybodaeth a'i dadansoddi

Dylid rhoi cyfleoedd i'r disgyblion wneud y canlynol:

2. dod o hyd i wybodaeth o amrywiaeth o ffynonellau at ddiben penodol
4. creu a defnyddio cronfeydd data i ofyn ac ateb cwestiynau, e.e. chwilio, dethol a nodi ar graff

Amrediad

Dylid rhoi cyfleoedd i'r disgyblion wneud y canlynol:

- defnyddio TGCh i ddatblygu eu dealltwriaeth o wybodaeth y maent wedi dod o hyd iddi a'i phrosesu
- storio ac adalw gwybodaeth y maent wedi dod o hyd iddi neu ei chreu

STEM

Cysylltiadau eraill â'r Cwricwlwm

Testun Gweithgaredd

Adeiladwyd am oes

Tanio'r dychymyg

Dylunio a Thechnoleg

Sgiliau
Dylunio

Dylid rhoi cyfleoedd i'r disgyblion wneud y canlynol:

1. defnyddio amrywiaeth o ffynonellau gwybodaeth i greu syniadau ar gyfer cynhyrchion
2. ymchwilio i'r ffordd y mae cynhyrchion sy'n bodoli eisoes yn edrych ac yn gweithio fel ffynhonnell syniadau ar gyfer eu cynhyrchion eu hunain
3. datblygu manyleb syml ar gyfer eu cynhyrchion gan nodi eu bwriadau a'u dull gweithredu
5. datblygu a chyflwyno eu syniadau ar gyfer dyluniad mewn amrywiaeth o ffyrdd
7. gwerthuso eu syniadau ar gyfer dyluniad wrth iddynt ddatblygu, gan ystyried anghenion y defnyddiwr.

Creu

Dylid rhoi cyfleoedd i'r disgyblion wneud y canlynol:

1. gweithio yn unol â'u manyleb i wneud cynhyrchion
2. dewis deunyddiau, cynhwysion, cyfarpar, offer/teclynnau a thechnegau priodol, o amrywiaeth o rai sydd ar gael iddynt
3. mesur, nodi, torri, siapio, uno, pwyso a chymysgu amrywiaeth o ddeunyddiau a chynhwysion, gan ddefnyddio offer/teclynnau, cyfarpar a thechnegau priodol
4. dod o hyd i ffyrdd amgen o greu os nad yw'r ymgais gyntaf yn llwyddiannus
5. cymhwyso gorffeniadau priodol i'w cynhyrchion
6. trafod eu cynhyrchion, a gwerthuso eu gwaith, e.e. egluro pam a sut y gwnaethant eu cynnyrch a'u barn ar ei swyddogaeth, ei nodweddion, ei berfformiad, ei flas

System a rheoli

13. creu dulliau syml o gynhyrchu mathau gwahanol o symudiad

Amrediad

Dylid rhoi cyfleoedd i'r disgyblion ddatblygu eu dyluniad a'u gallu technegol drwy'r canlynol:

- tasgau lle maent yn archwilio ac yn ymchwilio i gynhyrchion syml er mwyn meithrin gwybodaeth a dealltwriaeth dechnolegol y gellir eu cymhwyso at eu gwaith dylunio a chreu.

Dylid rhoi cyfleoedd iddynt wneud y canlynol:

- bod yn greadigol
- bod yn arloesol
- gweithio'n annibynnol ac mewn grwpiau

Hanes

Sgiliau

Gwybodaeth a dealltwriaeth hanesyddol

Dylid rhoi cyfleoedd i'r disgyblion wneud y canlynol:

1. nodi gwahaniaethau rhwng ffyrdd o fyw ar adegau gwahanol
3. deall pam bod pobl yn gwneud pethau, yr hyn a achosodd digwyddiadau penodol a chanlyniadau'r digwyddiadau hynny

Ymholiad hanesyddol

Dylid rhoi cyfleoedd i'r disgyblion wneud y canlynol:

1. gofyn ac ateb cwestiynau perthnasol am y gorffennol
3. defnyddio amrywiaeth o ffynonellau, gan gynnwys adeiladau a safleoedd

Amrediad

Dylid rhoi cyfleoedd i'r disgyblion wneud y canlynol:

Astudio

- bywyd beunyddiol pobl yn Oes y Tywysogion

Cynnal

- gwaith ymchwil i hanes a bywyd pobl ar adegau gwahanol ac mewn mannau gwahanol yn y gorffennol

STEM

Cysylltiadau eraill â'r Cwricwlwm

Testun Gweithgaredd

Adeiladwyd am oes

Amhosibl?

Mathemateg

Sgiliau

1. Datrys problemau mathemategol

Dylid rhoi cyfleoedd i'r disgyblion wneud y canlynol:

- nodi, cael a phrosesu'r wybodaeth sydd ei hangen i wneud y gwaith

Cyfathrebu'n fathemategol

Dylid rhoi cyfleoedd i'r disgyblion wneud y canlynol:

- nodi a chyffredinoli mewn geiriau batrymau sy'n codi mewn sefyllfaoedd rhifiadol, gofodol neu ymarferol

Amrediad

Mesuriadau ac arian

Dylid rhoi cyfleoedd i'r disgyblion wneud y canlynol:

1. Deall a defnyddio mesurau
  - dewis unedau safonol priodol o hyd, ac arwynebedd
  - dehongli rhifau ar raddfeydd a darllen graddfeydd â chywirdeb cynyddol; deall a defnyddio graddfa mewn mapiau a lluniau syml
  - canfod perimedrau siapiau syml, canfod arwynebedd drwy gyfrif a dulliau ymarferol eraill

Siâp, safle a symud

Dylid rhoi cyfleoedd i'r disgyblion wneud y canlynol:

2. Deall a defnyddio priodweddau safle a symud
  - defnyddio cyfesurynnau positif i nodi lleoliadau
  - nodi priodweddau safle a symud

Fframwaith Rhifedd

Llinynnau: Datblygu ymresymu rhifyddol a defnyddio sgiliau mesur

Elfennau: Nodi prosesau a chysylltiadau. Hyd, amser, arwynebedd, ongl a safle

Deilliannau dysgu

Bydd y plant yn

- cymhwyso sgiliau mathemateg at amrywiaeth o gyd-destunau
- nodi'r camau priodol a'r wybodaeth sydd ei hangen er mwyn cwblhau'r dasg neu ddod o hyd i ateb
- defnyddio cyfesurynnau neu gyfeirnodau grid i nodi lleoliadau

Daearyddiaeth

Sgiliau

Dod o hyd i leoedd, amgylcheddau a phatrymau

Dylid rhoi cyfleoedd i'r disgyblion wneud y canlynol:

2. dilyn cyfarwyddiadau, amcangyfrif a chyfrifo pellteroedd
3. defnyddio mapiau, delweddau a TGCh i ddod o hyd i wybodaeth leoliadol a'i chyflwyno

Hanes

Sgiliau

Gwybodaeth a dealltwriaeth hanesyddol

Dylid rhoi cyfleoedd i'r disgyblion wneud y canlynol:

1. nodi gwahaniaethau rhwng ffyrdd o fyw ar adegau gwahanol
3. deall pam bod pobl yn gwneud pethau, yr hyn a achosodd digwyddiadau penodol a chanlyniadau'r digwyddiadau hynny

Ymholiad hanesyddol

Dylid rhoi cyfleoedd i'r disgyblion wneud y canlynol:

1. gofyn ac ateb cwestiynau perthnasol am y gorffennol
3. defnyddio amrywiaeth o ffynonellau, gan gynnwys adeiladau a safleoedd

Amrediad

Dylid rhoi cyfleoedd i'r disgyblion wneud y canlynol:

Astudio

- bywyd beunyddiol pobl yn Oes y Tywysogion

Cynnal

- gwaith ymchwil i hanes a bywyd pobl ar adegau gwahanol ac mewn mannau gwahanol yn y gorffennol

STEM

Cysylltiadau eraill â'r Cwricwlwm

Testun Gweithgaredd

Adnoddau

Cynllunio gwyb

Dylunio a Thechnoleg

Sgiliau

Dylunio

Dylid rhoi cyfleoedd i'r disgyblion wneud y canlynol:

1. defnyddio amrywiaeth o ffynonellau gwybodaeth i greu syniadau ar gyfer cynhyrchion
2. ymchwilio i'r ffordd y mae cynhyrchion sy'n bodoli eisoes yn edrych ac yn gweithio fel ffynhonnell syniadau ar gyfer eu cynhyrchion eu hunain
3. datblygu manyleb syml ar gyfer eu cynhyrchion gan nodi eu bwriadau a'u dull gweithredu
5. datblygu a chyflwyno eu syniadau ar gyfer dyluniad mewn amrywiaeth o ffordd

Deunyddiau caled a hyblyg

10. defnyddio amrywiaeth o ddeunyddiau a chyfansoddion, gwneud dewisiadau yn seiliedig ar eu gwybodaeth gynyddol ohonynt
12. Defnyddio technegau ar gyfer atgyfnerthu strwythurau yn eu cynhyrchion

Amrediad

Dylid rhoi cyfleoedd i'r disgyblion ddatblygu eu dyluniad a'u gallu technegol drwy wneud y canlynol:

- tasgau lle maent yn dylunio ac yn gwneud cynhyrchion, gan ganolbwyntio ar gyd-destunau a deunyddiau gwahanol

Mathemateg

Amrediad

Mesuriadau ac arian

Dylid rhoi cyfleoedd i'r disgyblion wneud y canlynol:

1. Deall a defnyddio mesurau
- deall a defnyddio graddfa mewn mapiau a lluniau syml
- nodi a mesur onglau
- canfod perimedrau, arwynebedd a chywnt

Fframwaith Rhifedd

Llinynnau: Defnyddio sgiliau mesur

Elfennau: Nodi prosesau a chysylltiadau. Hyd, amser, arwynebedd

Deilliannau dysgu

Bydd y plant yn

- mesur a chyfrifo perimedrau
- mesur i'r mm agosaf

Hanes

Sgiliau

Gwybodaeth a dealltwriaeth hanesyddol

Dylid rhoi cyfleoedd i'r disgyblion wneud y canlynol:

1. nodi gwahaniaethau rhwng ffordd o fyw ar adegau gwahanol
3. deall pam bod pobl yn gwneud pethau, yr hyn a achosodd digwyddiadau penodol a chanlyniadau'r digwyddiadau hynny

Ymholiad hanesyddol

Dylid rhoi cyfleoedd i'r disgyblion wneud y canlynol:

1. gofyn ac ateb cwestiynau perthnasol am y gorffennol
3. defnyddio amrywiaeth o ffynonellau, gan gynnwys adeiladau a safleoedd

Amrediad

Dylid rhoi cyfleoedd i'r disgyblion wneud y canlynol:

Astudio

- bywyd beunyddiol pobl yn Oes y Tywysogion

Cynnal

- gwaith ymchwil i hanes a bywyd pobl ar adegau gwahanol ac mewn manau gwahanol yn y gorffennol

STEM

Cysylltiadau eraill â'r Cwricwlwm

Testun Gweithgaredd

Adnoddau

Rwy'n gweld gyda fy llygaid bach i

Gwyddoniaeth

Sgiliau
Ymholi

Dylid rhoi cyfleoedd i'r disgyblion wneud mathau gwahanol o waith ymchwil

Datblygu

Mae'r disgyblion yn dilyn y dull arfaethedig, gan ei ddiwygio lle y bo angen, a lle y bo'n briodol:

- yn gwneud arsylwadau gofalus a mesuriadau cywir
- yn gwirio arsylwadau a mesuriadau drwy eu hailadrodd er mwyn casglu data dibynnol
- yn gwneud cymariaethau ac yn nodi ac yn disgrifio tueddiadau neu batrymau mewn data a gwybodaeth

Amrediad

Y Ddaear gynaliadwy

Dylid rhoi cyfleoedd i'r disgyblion astudio'r canlynol:

- cymariaethau rhwng nodweddion a phriodweddau rhai deunyddiau naturiol a deunyddiau gwneud
- Priodweddau deunyddiau sy'n ymwneud â'u defnydd

Mathemateg

Amrediad

Trin data

Dylid rhoi cyfleoedd i'r disgyblion wneud y canlynol:

- Casglu, cynrychioli a dehongli data
  - casglu data at amrywiaeth o ddiobenion penodol, gan gynnwys y rhai sy'n deillio o'u cwestiynau eu hunain, ac o amrywiaeth o ffynonellau
  - defnyddio a chyflwyno data mewn amrywiaeth o ffyrdd gan gynnwys tablau, pictogramau, siartiau, siartiau bar, graffiau llinell, diagramau, testun a TGCh

Fframwaith Rhifedd

Llinynnau: Defnyddio sgiliau data

Elfennau: Casglu a chofnodi data. Cyflwyno a dadansoddi data

Deilliannau dysgu

Bydd y plant yn

- cyflwyno data gan ddefnyddio: - rhestrau, siartiau cyfrif, tablau a diagramau

Cymraeg
Llafaredd

Sgiliau

Dylid rhoi cyfleoedd i'r disgyblion:

- wylio a gwrando'n astud gan godi'r prif bwyntiau
- ymateb yn ymestynnol gan:
  - adnabod y prif bwyntiau
  - holi a chynnig sylwadau
  - gwneud nodiadau ar sail eu hymholiadau a'u defnyddio
- cyfathrebu:
  - yn glir ac yn hyderus
  - mewn modd sy'n addas ar gyfer y gynulleidfa a'r pwrpas
  - gan ddefnyddio ystum a goslef yn briodol

STEM

Cysylltiadau eraill â'r Cwricwlwm

Testun Gweithgaredd

Adnoddau

Ar goll!

Gwyddoniaeth

Sgiliau
Cyfathrebu

Dylid rhoi cyfleoedd i'r disgyblion wneud y canlynol:

2. cyfathrebu'n glir drwy siarad, ysgrifennu, lluniadau, diagramau, siartiau ac ati, gan ddefnyddio geirfa wyddonol berthnasol

Ymholi

Dylid rhoi cyfleoedd i'r disgyblion wneud mathau gwahanol o waith ymchwil

Datblygu

Mae'r disgyblion yn dilyn y dull arfaethedig, gan ei ddiwygio lle y bo angen, a lle y bo'n briodol:

2. yn gwneud arsylwadau gofalus a mesuriadau cywir
3. yn gwirio arsylwadau a mesuriadau drwy eu hailadrodd er mwyn casglu data dibynnol
4. yn gwneud cymariaethau ac yn nodi ac yn disgrifio tueddiadau neu batrymau mewn data a gwybodaeth

Amrediad

Y Ddaear gynaliadwy

Dylid rhoi cyfleoedd i'r disgyblion astudio'r canlynol:

3. cymariaethau rhwng nodweddion a phriodweddau rhai deunyddiau naturiol a deunyddiau gwneud
4. priodweddau deunyddiau sy'n ymwneud â'u defnydd

Hanes

Sgiliau

Gwybodaeth a dealltwriaeth hanesyddol

Dylid rhoi cyfleoedd i'r disgyblion wneud y canlynol:

1. nodi gwahaniaethau rhwng ffyrdd o fyw ar adegau gwahanol
3. deall pam bod pobl yn gwneud pethau, yr hyn a achosodd digwyddiadau penodol a chanlyniadau'r digwyddiadau hynny

Ymholiad hanesyddol

Dylid rhoi cyfleoedd i'r disgyblion wneud y canlynol:

1. gofyn ac ateb cwestiynau perthnasol am y gorffennol
3. defnyddio amrywiaeth o ffynonellau, gan gynnwys adeiladau a safleoedd

Amrediad

Dylid rhoi cyfleoedd i'r disgyblion wneud y canlynol:

Astudio

- bywyd beunyddiol pobl yn Oes y Tywysogion

Cynnal

- gwaith ymchwil i hanes a bywyd pobl ar adegau gwahanol ac mewn mannau gwahanol yn y gorffennol

STEM

Cysylltiadau eraill â'r Cwricwlwm

Testun Gweithgaredd

Adnoddau

Defnyddio grym
Ymchwilio i fwâu

Gwyddoniaeth

Sgiliau

Cyfathrebu

Dylid rhoi cyfleoedd i'r disgyblion wneud y canlynol:

- cyfathrebu'n glir drwy siarad, ysgrifennu, lluniadau, diagramau, siartiau ac ati, gan ddefnyddio geirfa wyddonol berthnasol

Ymholi

Dylid rhoi cyfleoedd i'r disgyblion wneud mathau gwahanol o waith ymchwil

Datblygu

Mae'r disgyblion yn dilyn y dull arfaethedig, gan ei ddiwygio lle y bo angen, a lle y bo'n briodol:

- yn gwneud arsylwadau gofalus a mesuriadau cywir
- yn gwirio arsylwadau a mesuriadau drwy eu hailadrodd er mwyn casglu data dibynnol
- yn gwneud cymariaethau ac yn nodi ac yn disgrifio tueddiadau neu batrymau mewn data a gwybodaeth

Amrediad

Sut mae pethau'n gweithio

Dylid rhoi cyfleoedd i'r disgyblion astudio'r canlynol:

- mathau gwahanol o rymoedd
- y ffordd y gall grymoedd effeithio ar symudiadau a sut y gellir cymharu grymoedd

Dylunio a Thechnoleg

Sgiliau

Dylunio

Dylid rhoi cyfleoedd i'r disgyblion wneud y canlynol:

- defnyddio amrywiaeth o ffynonellau gwybodaeth i greu syniadau ar gyfer cynhyrchion
- ymchwilio i'r ffordd y mae cynhyrchion sy'n bodoli eisoes yn edrych ac yn gweithio fel ffynhonnell syniadau ar gyfer eu cynhyrchion eu hunain

System a rheoli

13. creu dulliau syml o gynhyrchu mathau gwahanol o symudiad

Amrediad

Dylid rhoi cyfleoedd i'r disgyblion ddatblygu eu dyluniad a'u gallu technegol drwy wneud y canlynol:

- tasgau lle maent yn archwilio ac yn ymchwilio i gynhyrchion syml er mwyn meithrin gwybodaeth a dealltwriaeth dechnolegol y gellir eu cymhwyso at eu gwaith dylunio a chreu.

Dylid rhoi cyfleoedd iddynt wneud y canlynol:

- bod yn greadigol
- bod yn arloesol
- gweithio'n annibynnol ac mewn grwpiau

Cymraeg

Llafaredd

Sgiliau

Dylid rhoi cyfleoedd i'r disgyblion:

- wyllo a gwranddo'n astud gan godi'r prif bwyntiau
- ymateb yn ymestynnol gan:
  - adnabod y prif bwyntiau
  - holi a chynnig sylwadau
  - gwneud nodiadau ar sail eu hymholiadau a'u defnyddio
- cyfathrebu:
  - yn glir ac yn hyderus
  - mewn modd sy'n addas ar gyfer y gynulleidfa a'r pwrpas
  - gan ddefnyddio ystum a goslef yn briodol

STEM

Testun Gweithgaredd

Gweithio yn y castell

Diwrnod arferol o waith

Mathemateg

Sgiliau

1. Datrys problemau mathemategol

Dylid rhoi cyfleoedd i'r disgyblion wneud y canlynol:

- nodi, darganfod a phrosesu'r wybodaeth y mae ei hangen i wneud y gwaith

Amrediad

Mesur ac arian

Dylid rhoi cyfleoedd i'r disgyblion wneud y canlynol:

1. Deall a defnyddio mesurau
  - dehongli rhifau ar raddfeydd a darllen graddfeydd â chywirdeb cynyddol; deall a defnyddio graddfa mewn mapiau a lluniau syml

Siâp, safle a symud

Dylid rhoi cyfleoedd i'r disgyblion wneud y canlynol:

2. Deall a defnyddio priodweddau safle a symud
  - defnyddio cyfesurynnau positif i nodi lleoliadau
  - nodi priodweddau safle a symud

Fframwaith Rhifedd

Llinynnau: Datblygu ymresymu rhifyddol a defnyddio sgiliau mesur

Elfennau: Nodi prosesau a chysylltiadau. Arwynebedd, ongl a safle

Deilliannau dysgu

Bydd y plant yn

- cymhwyso sgiliau mathemateg at amrywiaeth o gyd-destunau
- nodi'r camau priodol a'r wybodaeth sydd ei hangen er mwyn cwblhau'r dasg neu ddod o hyd i ateb
- defnyddio wyth pwynt cwmpawd i ddisgrifio cyfeiriad
- defnyddio cyfesurynnau neu gyfeirnodau grid i nodi lleoliadau

Cysylltiadau eraill â'r Cwricwlwm

Daearyddiaeth

Sgiliau

Dod o hyd i leoedd, amgylcheddau a phatrymau

Dylid rhoi cyfleoedd i'r disgyblion wneud y canlynol:

2. dilyn cyfarwyddiadau, amcangyfrif a chyfrifo pellteroedd, e.e. dilyn llwybrau ar fap a thir, cyfrifo pellteroedd map i'r tir
3. defnyddio mapiau, delweddau a TGCh i ddod o hyd i wybodaeth leoliadol a'i chyflwyno, e.e. gwneud llinfapiau gan ddefnyddio symbolau ac allweddau. Dehongli mapiau, a lluniau gan gynnwys delweddau arosgo, awyrluniau a delweddau lloeren

Hanes

Sgiliau

Gwybodaeth a dealltwriaeth hanesyddol

Dylid rhoi cyfleoedd i'r disgyblion wneud y canlynol:

1. nodi gwahaniaethau rhwng ffyrdd o fyw ar adegau gwahanol
3. deall pam bod pobl yn gwneud pethau, yr hyn a achosodd digwyddiadau penodol a chanlyniadau'r digwyddiadau hynny

Ymholiad hanesyddol

Dylid rhoi cyfleoedd i'r disgyblion wneud y canlynol:

1. gofyn ac ateb cwestiynau perthnasol am y gorffennol
3. defnyddio amrywiaeth o ffynonellau, gan gynnwys adeiladau a safleoedd

Amrediad

Dylid rhoi cyfleoedd i'r disgyblion wneud y canlynol:

Astudio

- bywyd beunyddiol pobl yn Oes y Tywysogion

cynnal

- gwaith ymchwil i hanes a bywyd pobl ar adegau gwahanol ac mewn mannau gwahanol yn y gorffennol

Cymraeg

Llafaredd

Sgiliau

Dylid rhoi cyfleoedd i'r disgyblion:

1. wyllo a gwrando'n astud gan godi'r prif bwyntiau
2. ymateb yn ymestynol gan:
  - adnabod y prif bwyntiau
  - holi a chynnig sylwadau
  - gwneud nodiadau ar sail eu hymholiadau a'u defnyddio
3. cyfathrebu:
  - yn glir ac yn hyderus
  - mewn modd sy'n addas ar gyfer y gynulleidfa a'r pwrpas

STEM

Cysylltiadau eraill â'r Cwricwlwm

Testun Gweithgaredd

Gweithio yn y castell

Swyddi yn y castell

Mathemateg

Amrediad

Trin data

Dylid rhoi cyfleoedd i'r disgyblion wneud y canlynol:

1. Casglu, cynrychioli a dehongli data
  - casglu data at amrywiaeth o ddibenion penodol, gan gynnwys y rhai sy'n deillio o'u cwestiynau eu hunain, ac o amrywiaeth o ffynonellau
  - defnyddio a chyflwyno data mewn amrywiaeth o ffyrdd gan gynnwys tablau, pictogramau, siartiau, siartiau bar, graffiau llinell, diagramau, testun a TGCh

Fframwaith Rhifedd

Llinynnau: Defnyddio sgiliau data

Elfennau: Casglu a chofnodi data. Cyflwyno a dadansoddi data

Deilliannau dysgu

Bydd y plant yn

- cyflwyno data gan ddefnyddio:
  - rhestrau, siartiau cyfrif, tablau a diagramau

TGCh

Sgiliau

Dod o hyd i wybodaeth a'i dadansoddi

Dylid rhoi cyfleoedd i'r disgyblion wneud y canlynol:

1. trafod diben eu tasg, y cynulleidfaoedd targed a'r adnoddau sydd eu hangen
2. dod o hyd i wybodaeth o amrywiaeth o ffynonellau at ddiben penodol
4. creu a defnyddio cronfeydd data i ofyn ac ateb cwestiynau, e.e. chwilio, dethol a nodi ar graff

Amrediad

Dylid rhoi cyfleoedd i'r disgyblion wneud y canlynol:

- defnyddio TGCh i wella eu dealltwriaeth o wybodaeth y maent wedi dod o hyd iddi a'i phrosesu
- storio ac adalw gwybodaeth y maent wedi dod o hyd iddi neu ei chreu

Hanes

Sgiliau

Gwybodaeth a dealltwriaeth hanesyddol

Dylid rhoi cyfleoedd i'r disgyblion wneud y canlynol:

1. nodi gwahaniaethau rhwng ffyrdd o fyw ar adegau gwahanol
3. deall pam bod pobl yn gwneud pethau, yr hyn a achosodd digwyddiadau penodol a chanlyniadau'r digwyddiadau hynny

Ymholiad hanesyddol

Dylid rhoi cyfleoedd i'r disgyblion wneud y canlynol:

1. gofyn ac ateb cwestiynau perthnasol am y gorffennol
3. defnyddio amrywiaeth o ffynonellau, gan gynnwys adeiladau a safleoedd

Amrediad

Dylid rhoi cyfleoedd i'r disgyblion wneud y canlynol:

Astudio

- bywyd beunyddiol pobl yn Oes y Tywysogion

Cynnal

- gwaith ymchwil i hanes a bywyd pobl ar adegau gwahanol ac mewn mannau gwahanol yn y gorffennol

STEM

Cysylltiadau eraill â'r Cwricwlwm

Testun Gweithgaredd

Gweithio yn y castell

Cynllunio parti

Mathemateg

Sgiliau

1. Datrys problemau mathemategol

Dylid rhoi cyfleoedd i'r disgyblion wneud y canlynol:

- nodi, darganfod a phrosesu'r wybodaeth y mae ei hangen i wneud y gwaith
- 2. Cyfathrebu'n fathemategol

Dylid rhoi cyfleoedd i'r disgyblion wneud y canlynol:

- ddefnyddio iaith fathemategol gywir, nodiant, symbolau a chonfensiynau i siarad am eu gwaith neu ei gynrychioli i eraill

Amrediad

Mesur ac arian

Dylid rhoi cyfleoedd i'r disgyblion wneud y canlynol:

1. Deall a defnyddio arian
- deall a defnyddio'r ffordd gonfensiynol o gofnodi arian
- dod o hyd i atebion bras i broblemau yn ymwneud ag arian, a defnyddio'r pedwar gweithrediad i'w datrys

Fframwaith Rhifedd

Llinynnau: Datblygu ymresymu rhifyddol a defnyddio sgiliau rhif

Elfennau: Nodi prosesau a rheoli arian

Deilliannau dysgu

Bydd y plant yn

- rheoli arian, cymharu costau o fanwerthwyr gwahanol a phenderfynu beth y gellir ei brynu gyda chyllideb benodol
- deall beth sy'n cynnig y gwerth gorau am arian
- cynllunio ac olrhain arian ac arbedion drwy gofnodion cywir

TGCh

Sgiliau

Dod o hyd i wybodaeth a'i dadansoddi

Dylid rhoi cyfleoedd i'r disgyblion wneud y canlynol:

1. trafod diben eu tasg, y cynulleidfaoedd targed a'r adnoddau sydd eu hangen
2. dod o hyd i wybodaeth o amrywiaeth o ffynonellau at ddiwedd penodol
4. creu a defnyddio cronfeydd data i ofyn ac ateb cwestiynau, e.e. chwilio, dethol a nodi ar graff

Amrediad

Dylid rhoi cyfleoedd i'r disgyblion wneud y canlynol:

- defnyddio adnoddau TGCh a ffynonellau gwybodaeth addas yn ddiogel ac yn gyfreithlon, yn unol â chanllawiau'r AALI/ysgol
- defnyddio amrywiaeth o ffynonellau a chyfarpar TGCh yn annibynnol ac yn gydweithredol
- defnyddio ffynonellau gwybodaeth TGCh a ffynonellau gwybodaeth nad ydynt yn defnyddio TGCh
- defnyddio TGCh i wella eu dealltwriaeth o wybodaeth y maent wedi dod o hyd iddi a'i phrosesu
- storio ac adalw gwybodaeth y maent wedi dod o hyd iddi neu ei chreu

Cymraeg

Llafaredd

Sgiliau

Dylid rhoi cyfleoedd i'r disgyblion:

1. wylio a gwranddo'n astud gan godi'r prif bwyntiau
2. ymateb yn ymestynnol gan:
  - adnabod y prif bwyntiau
  - holi a chynnig sylwadau
  - gwneud nodiadau ar sail eu hymholiadau a'u defnyddio
3. cyfathrebu:
  - yn glir ac yn hyderus
  - mewn modd sy'n addas ar gyfer y gynulleidfa a'r pwrpas
  - gan ddefnyddio ystum a goslef yn briodol

STEM

Testun Gweithgaredd

Gweithio yn y castell

Herodraeth

Mathemateg

Sgiliau

1. Datrys problemau mathemategol

Dylid rhoi cyfleoedd i'r disgyblion wneud y canlynol:

- nodi, darganfod a phrosesu'r wybodaeth y mae ei hangen i wneud y gwaith
- 2. Cyfathrebu'n fathemategol

Dylid rhoi cyfleoedd i'r disgyblion wneud y canlynol:

- nodi a chyffredinoli mewn geiriau batrymau sy'n codi mewn sefyllfaoedd rhifiadol, gofodol neu ymarferol

Siâp, safle a symud

Dylid rhoi cyfleoedd i'r disgyblion wneud y canlynol:

1. Deall a defnyddio priodweddau safle a symud
- nodi cymesuredd adlewyrchiad a chylchdro

Cysylltiadau eraill â'r Cwricwlwm

Celf a dylunio

Sgiliau

Deall

Dylid rhoi cyfleoedd i'r disgyblion wneud y canlynol:

2. archwilio ac arbrofi â'r dulliau a ddefnyddir gan arlunwyr, gweithwyr crefft a dylunwyr eraill o wahanol:
- gyfnodau

Ymchwilio

Dylid rhoi cyfleoedd i'r disgyblion wneud y canlynol:

1. dewis a chofnodi o'r canlynol:
  - gwaith arsylwi
  - cof
  - dychymyg
2. ymchwilio i'r canlynol:
  - yr amgylchedd naturiol
  - yr amgylchedd gwneud
  - byd y dychymyg

Amrediad

Deall

Dylid ysgogi ac ysbrydoli'r disgyblion, lle y bo'n briodol, drwy:

- arddulliau
- syniadau
- celf, crefft a dylunio lleol a ledled Cymru
- delweddau ac arteffactau o amrywiaeth o ddiwylliannau a chyd-destunau hanesyddol a chyfoes

Ymchwilio

Dylai'r disgyblion ymchwilio i'r canlynol:

- gwrthrychau ac amgylcheddau naturiol
- gwrthrychau ac amgylcheddau gwneud
- gwrthrychau ac amgylcheddau dychymycol.

Dylent, lle y bo'n briodol, gymhwyso canfyddiadau at eu gwaith eu hunain a gasglwyd o amrywiaeth o gyd-destunau, gan gynnwys:

- enghreifftiau lleol a ledled Cymru
- diwylliannau a chyfnodau gwahanol

Creu

Dylai disgyblion ddylunio a gwneud y canlynol mewn ffordd ddychmygol a mynegiannol

- gwrthrychau
- arteffactau
- delweddau

Dylent weithio mewn cyd-destunau gwahanol megis:

- yn yr awyr agored

STEM

Cysylltiadau eraill â'r Cwricwlwm

Testun Gweithgaredd

Does unman yn debyg i gartref

Dyfeisiau diri

Dylunio a Thechnoleg

Sgiliau

Dylunio

Dylid rhoi cyfleoedd i'r disgyblion wneud y canlynol:

1. defnyddio amrywiaeth o ffynonellau gwybodaeth i greu syniadau ar gyfer cynhyrchion
2. ymchwilio i'r ffordd y mae cynhyrchion sy'n bodoli eisoes yn edrych ac yn gweithio fel ffynhonnell syniadau ar gyfer eu cynhyrchion eu hunain
3. datblygu rysâit syml ar gyfer eu cynhyrchion gan nodi eu bwriadau a'u dull gweithredu
5. datblygu a chyflwyno eu syniadau ar gyfer dyluniad mewn amrywiaeth o ffyrdd
7. gwerthuso eu syniadau ar gyfer dyluniad wrth iddynt ddatblygu, gan ystyried anghenion y defnyddiwr

Amrediad

Dylid rhoi cyfleoedd i'r disgyblion ddatblygu eu dyluniad a'u gallu technegol drwy wneud y canlynol:

- tasgau lle maent yn dylunio ac yn gwneud cynhyrchion, gan ganolbwyntio ar gyd-destunau a deunyddiau gwahanol

Dylid rhoi cyfleoedd iddynt wneud y canlynol:

- bod yn greadigol
- bod yn arloesol
- gweithio'n annibynnol ac mewn grwpiau

Cymraeg

Ysgrifennu

Sgiliau

Dylid rhoi cyfleoedd i'r disgyblion:

1. ddefnyddio nodweddion y ffurfiau a ddewisir gan addasu eu harddull yn unol â'r gynulleidfa a'r pwrpas
4. dewis a defnyddio geirfa briodol, datblygu iaith goeth, rywiog a'i defnyddio i greu effeithiau

Ystod

Dylid rhoi cyfleoedd i'r disgyblion:

1. ysgrifennu ar gyfer amrywiaeth o bwrpasau
4. ysgrifennu mewn ymateb i amrywiaeth o symbyliadau clywedol, gweledol a chlyweledol

Hanes

Sgiliau

Gwybodaeth a dealltwriaeth hanesyddol

Dylid rhoi cyfleoedd i'r disgyblion wneud y canlynol:

1. nodi gwahaniaethau rhwng ffyrdd o fyw ar adegau gwahanol
3. deall pam bod pobl yn gwneud pethau, yr hyn a achosodd digwyddiadau penodol a chanlyniadau'r digwyddiadau hynny

Ymholiad hanesyddol

Dylid rhoi cyfleoedd i'r disgyblion wneud y canlynol:

1. gofyn ac ateb cwestiynau perthnasol am y gorffennol
3. defnyddio amrywiaeth o ffynonellau, gan gynnwys adeiladau a safleoedd

Amrediad

Dylid rhoi cyfleoedd i'r disgyblion wneud y canlynol:

Astudio

- bywyd beunyddiol pobl yn Oes y Tywysogion

Cynnal

- gwaith ymchwil i hanes a bywyd pobl ar adegau gwahanol ac mewn mannau gwahanol yn y gorffennol

STEM

Cysylltiadau eraill â'r Cwricwlwm

Testun Gweithgaredd

Does unman yn debyg i gartref

Castell ar werth

Mathemateg

Sgiliau

1. Datrys problemau mathemategol

Dylid rhoi cyfleoedd i'r disgyblion wneud y canlynol:

- nodi, cael a phrosesu'r wybodaeth sydd ei hangen i wneud y gwaith
- gwerthfawrogi natur barhaus mesurau, a natur fras mesur; amcangyfrif mesurau, a mesur i'r radd briodol o fanwl gywirdeb mewn ystod o gyd-destunau

Amrediad

Mesuriadau ac arian

Dylid rhoi cyfleoedd i'r disgyblion wneud y canlynol:

1. Deall a defnyddio mesurau
  - dewis unedau safonol priodol o hyd, ac arwynebedd
  - dehongli rhifau ar raddfeydd a darllen graddfeydd â chywirdeb cynyddol; deall a defnyddio graddfa mewn mapiau a lluniau syml
  - canfod perimedrau siapiau syml, canfod arwynebedd drwy gyfrif a dulliau ymarferol eraill

Siâp, safle a symud

Dylid rhoi cyfleoedd i'r disgyblion wneud y canlynol:

2. Deall a defnyddio priodweddau safle a symud
  - defnyddio cyfesurynnau positif i nodi lleoliadau

Fframwaith Rhifedd

Llinynnau: Datblygu ymresymu rhifyddol a defnyddio sgiliau mesur

Elfennau: Nodi prosesau a chysylltiadau. Hyd, amser, arwynebedd, ongl a safle

Deilliannau dysgu

Bydd y plant yn

- cymhwyso sgiliau mathemateg at amrywiaeth o gyd-destunau
- nodi'r camau priodol a'r wybodaeth sydd ei hangen er mwyn cwblhau'r dasg neu ddod o hyd i ateb
- mesur perimedr ac arwynebedd
- defnyddio pwyntiau cwmpawd i ddisgrifio cyfeiriad
- defnyddio cyfesurynnau neu gyfeirnodau grid i nodi lleoliadau

Daearyddiaeth

Sgiliau

Dod o hyd i leoedd, amgylcheddau a phatrymau

Dylid rhoi cyfleoedd i'r disgyblion wneud y canlynol:

1. nodi a dod o hyd i leoedd ac amgylcheddau gan ddefnyddio globau, atlasau a mapiau, e.e. defnyddio cyfesurynnau a chyfeiriadau pedwar ffigur

2. dilyn cyfarwyddiadau, amcangyfrif a chyfrifo pellteroedd, e.e. dilyn llwybrau ar fap a thir, cyfrifo pellteroedd map i'r tir

3. defnyddio mapiau, delweddau a TGCh i ddod o hyd i wybodaeth leoliadol a'i chyflwyno, e.e. gwneud llinfapiau gan ddefnyddio symbolau ac allweddau Dehongli mapiau, a lluniau gan gynnwys delweddau arosgo, awyrluniau a delweddau lloeren

STEM

Cysylltiadau eraill â'r Cwricwlwm

Testun Gweithgaredd

Does unman yn debyg i gartref

Dysgu am ddŵr

Gwyddoniaeth

Sgiliau
Cyfathrebu

Dylid rhoi cyfleoedd i'r disgyblion wneud y canlynol:

- cyfathrebu'n glir drwy siarad, ysgrifennu, lluniau, diagramau, siartiau ac ati, gan ddefnyddio geirfa wyddonol berthnasol

Amrediad

Rhyngddibyniaeth organebau

Dylid rhoi cyfleoedd i'r disgyblion astudio'r canlynol:

- y ffactorau amgylcheddol sy'n effeithio ar yr hyn sy'n tyfu ac yn byw yn y ddau amgylchedd hynny, e.e. golau'r haul, faint o ddŵr sydd ar gael, tymheredd.
- sut mae pobl yn effeithio ar yr amgylchedd lleol, e.e. sbwriel, llygredd dŵr, llygredd sŵn.

Daearyddiaeth

Sgiliau
Ymchwilio

Dylid rhoi cyfleoedd i'r disgyblion wneud y canlynol:

- arsylwi a gofyn cwestiynau am le, amgylchedd neu fater daearyddol

Amrediad

Dylid rhoi cyfleoedd i'r disgyblion wneud y canlynol:
astudio

- byw yng Nghymru: eu hardal leol ac ymchwilio i o leiaf un agwedd ar ddaearyddiaeth Cymru gyfan e.e. cestyll
- byw mewn gwledydd eraill: dwy ardal wrthgyferbyniol mewn gwledydd a lefelau gwahanol o ddatblygiad economaidd y tu allan i'r Deyrnas Unedig

cynnal

- gwaith maes er mwyn arsylwi ac ymchwilio i fannau a phrosesau go iawn

Hanes

Sgiliau

Gwybodaeth a dealltwriaeth hanesyddol

Dylid rhoi cyfleoedd i'r disgyblion wneud y canlynol:

- nodi gwahaniaethau rhwng ffyrdd o fyw ar adegau gwahanol
- deall pam bod pobl yn gwneud pethau, yr hyn a achosodd digwyddiadau penodol a chanlyniadau'r digwyddiadau hynny

Ymholiad hanesyddol

Dylid rhoi cyfleoedd i'r disgyblion wneud y canlynol:

- gofyn ac ateb cwestiynau perthnasol am y gorffennol
- defnyddio amrywiaeth o ffynonellau, gan gynnwys adeiladau a safleoedd

Amrediad

Dylid rhoi cyfleoedd i'r disgyblion wneud y canlynol:

Astudio

- bywyd beunyddiol pobl yn Oes y Tywysogion

Cynnal

- gwaith ymchwil i hanes a bywyd pobl ar adegau gwahanol ac mewn mannau gwahanol yn y gorffennol

Sgiliau ar draws y cwricwlwm

Datblygu sgiliau meddwl

Mae dysgwyr yn datblygu eu sgiliau meddwl ar draws y cwricwlwm drwy brosesau cynllunio, datblygu a myfyrio.

Datblygu sgiliau cyfathrebu

Mae dysgwyr yn datblygu eu sgiliau cyfathrebu ar draws y cwricwlwm drwy sgiliau llafaredd, darllen, ysgrifennu a sgiliau cyfathrebu ehangach.

Datblygu TGCh

Mae dysgwyr yn datblygu eu sgiliau TGCh ar draws y cwricwlwm drwy ddod o hyd i wybodaeth a syniadau, eu datblygu, eu creu a'u cyflwyno a thrwy ddefnyddio ystod eang o offer a meddalwedd.

Datblygu rhif

Mae dysgwyr yn datblygu eu sgiliau rhif ar draws y cwricwlwm drwy ddefnyddio gwybodaeth fathemategol, cyfrifo, a dehongli a chyflwyno canfyddiadau.

Y Cwricwlwm Cymreig (7-14)

Dylid rhoi cyfleoedd i ddysgwyr 7-14 oed ddatblygu a chymhwyso eu gwybodaeth am nodweddion diwylliannol, economaidd, amgylcheddol, hanesyddol ac ieithyddol Cymru a'u dealltwriaeth ohonynt.

Addysg bersonol a chymdeithasol

Dylid rhoi cyfleoedd i ddysgwyr hybu eu hiechyd a'u lles emosiynol a'u datblygiad moesol ac ysbrydol; dod yn ddinasyddion gweithredol a hyrwyddo datblygu cynaliadwy a dinasyddiaeth fyd-eang; a pharatoi ar gyfer dysgu gydol oes.

Gyrfaoedd a byd gwaith

Dylid rhoi cyfleoedd i ddysgwyr 11-19 oed ddatblygu eu hymwybyddiaeth o yrfaoedd a byd gwaith a sut mae eu hastudiaethau yn cyfrannu at y broses o'u paratoi ar gyfer bywyd gwaith.